A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. szeptember 11.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – Fogyasztói hitelmegállapodások – 2008/48 EK irányelv – A 16. cikk (1) bekezdése – Határidő előtti visszafizetés – A fogyasztó joga a hitel teljes költségének a hitelmegállapodás fennmaradó időtartamára esedékes kamattal és költségekkel történő csökkentésére”

A C-383/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (świdniki székhelyű lublin-wschódi kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2018. június 11-én érkezett, 2018. május 28-i határozatával terjesztett elő

a **Lexitor Sp. z o.o**.

és

a **Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka**,

a **Santander Consumer Bank S. A.**,

az **mBank S. A**.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, C. Toader (előadó), A. Rosas, L. Bay Larsen és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: G. Hogan,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka képviseletében P. Chojecki és P. Skurzyński radcowie prawni, valamint M. Kowara adwokat,

– a Santander Consumer Bank S. A. képviseletében P. Kończal, P. Muciek és J. Wojnarowska radca prawny,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

– az mBank S. A. képviseletében A. Opalski radca prawny,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében S. Jiménez García, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Szmytkowska, G. Goddin és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. május 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.) 16. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet három, egyrészről a Lexitor Sp. z o.o. (a továbbiakban: Lexitor), másrészről a Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka (a továbbiakban: SKOK), a Santander Consumer Bank S. A. (a továbbiakban: Santander Consumer Bank), illetve az mBank S. A. (a továbbiakban: mBank) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyek tárgya fogyasztói hitelek teljes költségének csökkentése azok határidő előtti visszafizetésére tekintettel.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 87/102/EGK irányelv

3 A fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i 87/102/EGK tanácsi irányelv (HL 1987. L 42., 48. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 326. o.), amelyet a 2008/48 irányelv 2010. június 11-i hatállyal hatályon kívül helyezett és felváltott, 8. cikkében a következőképpen rendelkezett:

„A fogyasztó jogosult a hitelszerződés szerinti kötelezettségeinek teljesítésére a hitelszerződésben meghatározott időpont előtt. Ilyen esetben, a tagállamok által meghatározott szabályok szerint, a fogyasztó jogosult a hitel teljes költségének arányos csökkentésére.”

A 2008/48 irányelv

4 A 2008/48 irányelv (7), (9) és (39) preambulumbekezdése kimondja:

„(7) Annak érdekében, hogy a fogyasztói hitelek jól működő belső piacának kialakulását megkönnyítsék, számos kulcsfontosságú területen harmonizált közösségi keretről szükséges rendelkezni. Figyelemmel a fogyasztói hitelek folyamatosan fejlődő piacára és az európai polgárok fokozódó mobilitására, az előretekintő közösségi jogalkotásnak, amely képes a hitel jövőbeli

formáihoz alkalmazkodni és amely a tagállamok számára a végrehajtás során megfelelő mértékű rugalmasságot biztosít, segítenie kell a fogyasztói hitelek tárgyában modern jogszabályok megalkotását.

[…]

(9) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy a Közösségben valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, illetve hogy valódi belső piacot lehessen létrehozni. […]

[…]

(39) A fogyasztónak joga van kötelezettségeit a hitelmegállapodásban megállapított teljesítési időpontot megelőzően teljesíteni. A határidő előtti részleges vagy teljes visszafizetés esetén a hitelező jogosult a határidő előtti visszafizetéssel közvetlenül összefüggő költségei ellentételezéséhez, figyelembe véve a hitelező bármely megtakarítását is. Ugyanakkor az ellentételezés kiszámítási módszerének meghatározása érdekében néhány elvet fontos tiszteletben tartani. A hitelező számára biztosított ellentételezés kiszámításának átláthatónak és a fogyasztók által érthetőnek kell lennie már a szerződéskötést megelőző fázisban is és a hitelmegállapodás teljesítése során minden esetben. Ezenfelül a kiszámítás módjának a hitelezők számára könnyen alkalmazhatónak kell lennie, továbbá elő kell segíteni az ellentételezés illetékes hatóságok általi felügyeleti ellenőrzését. […]

5 Ugyanezen irányelv 3. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

a) »fogyasztó«: olyan természetes személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó ügyletek keretében olyan célból jár el, amely kívül esik szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása körén;

[…]

g) »a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége«: minden költség, ideértve a kamatot, jutalékot, az adókat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie és amelyek a hitelező előtt ismertek, kivéve a közjegyzői költségeket; továbbá a hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások költségei is, különösen a biztosítási díjak, amennyiben ezenfelül egy szolgáltatási szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez, vagy a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező;

[…]”

6 Az említett irányelv „Határidő előtti visszafizetés” címet viselő 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A fogyasztónak joga van a hitelmegállapodás szerinti kötelezettségeit egészben vagy részben bármikor teljesíteni. Ilyen esetekben jogosult a hitel teljes költségének csökkentésére, ami a szerződés fennmaradó időtartamára esedékes kamatot és költségeket foglalja magában.

(2) A hitel határidő előtti visszafizetése esetén a hitelező jogosult a hitel határidő előtti visszafizetéséhez közvetlenül kapcsolódó esetleges méltányos és objektíve indokolt költségek ellentételezésére, feltéve hogy a határidő előtti visszafizetés olyan időszakra esik, amelyre a hitelkamatláb rögzített.

Az ilyen ellentételezés nem haladhatja meg a határidő előtt visszafizetett hitel összegének 1%-át, ha a határidő előtti visszafizetés és a hitelmegállapodásnak a megállapodásban foglalt megszűnési időpontja közötti időszak az egy évet meghaladja. Ha ez az időszak az egy évet nem haladja meg, az ellentételezés nem lépheti túl a határidő előtt visszafizetett hitel összegének 0,5%-át.

(3) Nem követelhető a határidő előtti visszafizetésért ellentételezés,

a) ha a visszafizetés hitel-visszafizetési garancia gyanánt kötött biztosítási szerződés szerint történt;

b) folyószámlahitel esetén; vagy

c) [helyesen: ha] a határidő előtti visszafizetés olyan időszakra esik, amelyre nem rögzített hitelkamatláb vonatkozik.

(4) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy:

a) a hitelező csak azzal a feltétellel kérhet ellentételezést, hogy a visszafizetendő összeg túllépi a nemzeti jogban meghatározott küszöböt. A küszöb 12 hónapra nem haladhatja meg a 10 000 [EUR]-t;

b) a hitelező kivételesen követelhet nagyobb ellentételezést, ha tudja bizonyítani, hogy a határidő előtti visszafizetés miatti vesztesége meghaladja a (2) bekezdés szerint meghatározott összeget.

Ha a hitelező által kért ellentételezés meghaladja a tényleges veszteséget, a fogyasztó megfelelő csökkentést kérhet.

Ebben az esetben a veszteség az eredetileg rögzített kamatláb és azon kamatláb különbsége, amelyen a hitelező a határidő előtt visszafizetett összeget kölcsön tudja adni a piacon a határidő előtti visszafizetés időpontjában, beleértve a határidő előtti visszafizetésnek az igazgatási költségekre gyakorolt hatását.

(5) Az ellentételezés nem haladhatja meg azt a kamatösszeget, amelyet a fogyasztó a hitel határidő előtti visszafizetésének időpontja és a hitelmegállapodásnak a megállapodásban foglalt megszűnési időpontja közötti időszakban fizetett volna.”

7 Ugyanezen irányelv „Harmonizáció és az irányelv kötelező jellege” című 22. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„(1) Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.

[…]

(3) A tagállamok továbbá biztosítják, hogy az általuk ezen irányelv végrehajtása során elfogadott rendelkezések a megállapodások szövegezéséből adódóan nem [helyesen: ne legyenek] megkerülhetők, különösen az ezen irányelv hatálya alá tartozó lehívások vagy hitelmegállapodások olyan hitelmegállapodásokba történő integrálásával, amelyek jellege vagy célja lehetővé teszi az irányelv alkalmazásának megkerülését.”

A nemzeti jog

8 A 2008/48 irányelvet a 2011. május 12-i ustawa o kredycie konsumenckim (a fogyasztói hitelről szóló törvény, Dz. U. 126. szám, 715. alszám) alapügyek tekintetében irányadó változata (a továbbiakban: a fogyasztói hitelről szóló törvény) ültette át a lengyel jogba.

9 Az említett törvény 5. cikkének 6. pontja értelmében a „hitel teljes költségének” fogalma alatt értendők mindazon költségek, amelyeket a fogyasztónak a hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie, különösen: kamatok, díjak, jutalékok, adók és haszonkulcsok, amelyek a hitelező előtt ismertek, és a járulékos szolgáltatások, különösen a biztosítás költségei, ha e szolgáltatásokat kötelező igénybe venni a hitel felvételéhez vagy annak a meghirdetett feltételek melletti felvételéhez, kivéve a fogyasztónál felmerült közjegyzői költségeket.

10 E törvény 49. cikkének (1) bekezdése szerint a hitel teljes összegének a hitelmegállapodásban meghatározott határidő előtti visszafizetése esetében a hitel teljes költségét csökkenteni kell az azon időszakra vonatkozó költségekkel, amellyel a hitelmegállapodás időtartama csökkent, még ha e költségeket a fogyasztó a visszafizetés előtt fizette is ki.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

11 A kérdést előterjesztő bíróság által egyesített három alapeljárás a 2008/48 irányelv 3. cikkének a) pontja értelmében vett fogyasztó és a SKOK, a Santander Consumer Bank, illetve az mBank között létrejött fogyasztói hitelmegállapodásból ered. Mindhárom hitelmegállapodás az érintett banknak járó jutalék megfizetését írta elő, amelynek összege nem függött az adott hitelmegállapodás időtartamától, mégpedig 1591,35 lengyel zloty (PLN) (hozzávetőleg 380 euró), 4845 PLN (hozzávetőleg 1150 euró), illetve 3070,40 PLN (hozzávetőleg 730 euró) összegben.

12 A fogyasztók a hiteleik határidő előtti visszafizetését követően az annak eredményeként a bankokkal szemben keletkezett követeléseiket átruházták a lengyel jog szerint alapított, a fogyasztók számára jogi szolgáltatásokat nyújtó Lexitorra.

13 Ezt követően a Lexitor a követelések engedményeseként a SKOK-tól, a Santander Consumer Banktól és az mBanktól a fogyasztók által fizetett jutalékok egy része késedelmi kamatokkal növelt összegének visszatérítését kérte.

14 Miután a hitelintézetek nem tettek eleget e kérelmeknek, a Lexitor 2018. január 8-án, 2017. december 29-én, illetve 2018. február 26-án keresetet nyújtott be a kérelmet előterjesztő bírósághoz azzal a céllal, hogy kötelezze a Santander Consumer Bankot, a SKOK-ot, illetve az mBankot a jutalékoknak a hitelmegállapodások fennmaradó időtartamára esedékes része és a késedelmi kamatok megfizetésére.

15 Az alapeljárások alperesei ellentmondással éltek a kérdést előterjesztő bíróság által kibocsátott fizetési meghagyásokkal szemben.

16 A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy egy olyan helyzetben, mint amely az alapügyek tárgyát képezi, a hitel határidő előtti visszafizetése esetén a fogyasztónak a 2008/48 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében említett, a hitel teljes költségének csökkentésére vonatkozó joga az olyan költségekre is vonatkozik-e, amelyek nem függnek a hitelmegállapodás időtartamától. E tekintetben hangsúlyozza, hogy bár egyes lengyel bíróságok erre a kérdésre a fogyasztói hitelről szóló törvény alapján nemmel válaszoltak, egy másik bíróság ezzel szemben e törvénynek az irányelv 16. cikke fényében történő értelmezéséből kiindulva igenlő választ adott.

17 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a 16. cikket úgy kell értelmezni, hogy a hitel teljes költségének csökkentése kiterjed a hitelmegállapodás időtartamától nem függő költségekre is. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ez az értelmezés lehetővé teszi a fogyasztó érdekeinek védelmét és biztosítja a felek közötti egyensúlyt. A hitel határidő előtti visszafizetése esetén a hitelező a visszafizetett összeget új hitel nyújtására használhatja, és így újra jutalékban részesülhet. Továbbá egy ezzel ellentétes megoldás olyan gyakorlathoz vezethetne, hogy a hitelezők kizárólag a hitelmegállapodás időtartamától látszólag független költségeket alkalmaznának annak érdekében, hogy azokat a hitel teljes költségének csökkentése ne érintse.

18 E körülmények között a Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (świdniki székhelyű lublin-wschódi kerületi bíróság, Lengyelország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 3. cikkének g) pontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, hogy a fogyasztó a hitelmegállapodásból eredő kötelezettségeinek határidő előtti visszafizetése esetében jogosult a hitel teljes költségének, és azon belül azon költségek csökkentésére, amelyek összege nem függ e hitelmegállapodás időtartamától?”

19 A kérdést előterjesztő bíróság egyúttal kérelmezte az ügy gyorsított eljárásban történő elbírálását a Bíróság eljárási szabályzata 105. cikkének (1) bekezdése szerint. Ezt a kérelmet a Bíróság elnöke a 2018. szeptember 17-i Lexitor végzésével (C-383/18, nem tették közzé, EU:C:2018:769) elutasította.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

20 Elöljáróban szükséges pontosítani, hogy az a körülmény, hogy az alapeljárások felei szolgáltatók, nem zárja ki a 2008/48 irányelv alkalmazását. Ugyanis – amint arra a főtanácsnok az indítványának 24. pontjában rámutatott – az irányelv hatálya nem a jogvitában álló felek, hanem a hitelügylet feleinek személyétől függ. Márpedig a jelen ügyben az alapeljárások tárgyát képező követelések három fogyasztó és az alapeljárások alperesei között létrejött három fogyasztói hitelmegállapodásból származnak, és azokat az alapeljárások felperesére a szóban forgó hitelek határidő előtti visszafizetését követően ruházták át.

21 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 16. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy határidő előtti visszafizetés esetén a hitel teljes költségének csökkentésére vonatkozó jog magában foglalja azokat a költségeket is, amelyek nem függnek a hitelmegállapodás időtartamától.

22 A 2008/48 irányelv (39) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdése biztosítja a fogyasztó számára a jogot a hitel határidő előtti visszafizetésére és a hitel teljes költségének a hitelmegállapodás fennmaradó időtartamára esedékes kamattal és költségekkel történő csökkentésére.

23 Ami „a hitel fogyasztó által viselt teljes költségének” fogalmát illeti, az irányelv 3. cikkének g) pontja szerint beletartozik minden költség, ideértve a kamatot, jutalékot, az adókat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie és amelyek a hitelező előtt ismertek, kivéve a közjegyzői költségeket. Ez a meghatározás tehát a szóban forgó hitelmegállapodás időtartamára vonatkozóan nem tartalmaz semmilyen korlátozást.

24 E tekintetben, amint az különösen az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből, valamint az alapeljárás alperesei és a jelen ügyben érdekelt többi fél által előterjesztett észrevételekből kitűnik, a 2008/48 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében „a szerződés fennmaradó időtartamára” hivatkozás értelmezhető úgy is, hogy a hitel teljes költségének csökkentése csak a hitelmegállapodás időtartamától ténylegesen függő költségekre terjed ki, de értelmezhető úgy is, hogy csak azokra a költségekre, amelyek

a hitelező szerint a hitelmegállapodás megkötésének vagy végrehajtásának egy bizonyos szakaszával kapcsolatosak, továbbá értelmezhető úgy is, mint utalás arra, hogy a hitel teljes költségének csökkentéséhez alkalmazandó számítási módszernek a fogyasztó által viselt összes költséget kell alapul vennie és a hitelmegállapodás fennmaradó időtartamával arányosan csökkentenie.

25 A 2008/48 irányelv 16. cikke (1) bekezdése különböző nyelvi változatainak összehasonlító vizsgálata alapján nem lehet megállapítani, hogy a hitel teljes költségének csökkentése – amelyet előír – pontosan mire terjed ki. Egyrészt ugyanis e rendelkezés holland, lengyel és román nyelvi változata a hitelmegállapodás fennmaradó időtartamához kapcsolódó költségek csökkentésére utal *(„een verlaging van de totale kredietkosten, bestaande uit de interesten en de kosten gedurende de resterende duur van de overeenkomst”*, *„obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy”* és *„o reducere a costului total al creditului, care constă în dobânda și în costurile aferente duratei restante a contractului”*). Másrészt az említett rendelkezés német és angol nyelvi változatát bizonyos kétértelműség jellemzi és e változatok arra engednek következtetni, hogy a fennmaradó időtartamhoz kapcsolódó költségek képezik a csökkentés számításának alapját *(„das Recht auf Ermäßigung der Gesamtkosten des Kredits, die sich nach den Zinsen und den Kosten für die verbleibende Laufzeit des Vertrags richtet”* és *„reduction consisting of the interest and the costs for the remaining duration of the contract”*). Ugyanezen rendelkezés olasz nyelvi változata a francia nyelvi változathoz („dus”) hasonlóan a hitelmegállapodás fennmaradó időtartama tekintetében „esedékes” (*„dovuti”)* kamatokra és költségekre hivatkozik. Végül a 2008/48 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének spanyol nyelvi változata olyan csökkentést ír elő, amely magában foglalja a hitelmegállapodás fennmaradó időtartamára esedékes költségeket (*„una reducción del coste total del crédito, que comprende los intereses y costes correspondientes a la duración del contrato que quede por transcurrir”*).

26 Mindazonáltal a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint e rendelkezést nemcsak a kifejezései, hanem a szövegkörnyezete és azon szabályozás célkitűzései alapján kell értelmezni, amelynek a részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2019. július 10-i Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände ítélet, C-649/17, EU:C:2019:576, 37. pont).

27 Ami a szövegkörnyezetet illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv által hatályon kívül helyezett és felváltott 87/102 irányelv 8. cikke előírta, hogy „a tagállamok által meghatározott szabályok szerint, a fogyasztó jogosult a hitel teljes költségének arányos csökkentésére”.

28 Így meg kell állapítani, hogy a 2008/48 irányelv 16. cikkének (1) bekezdése konkretizálta a fogyasztónak a hitel teljes költségének csökkentéséhez való jogát határidő előtti visszafizetés esetén, felváltva az „arányos csökkentés” általános fogalmát a pontosabb, a „hitel teljes költségének csökkentése” fogalommal és kiegészítve azzal, hogy e csökkentésnek a „kamatot és költséget” magában kell foglalnia.

29 Ami a 2008/48 irányelv célját illeti, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az irányelv célja a fogyasztók magas szintű védelmezésének biztosítása (lásd ebben az értelemben: 2019. június 6-i Schyns ítélet, C-58/18, EU:C:2019:467, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van, mind tárgyalási lehetőségei, mind pedig tájékozottsági szintje tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 63. pont).

30 E védelem biztosítása érdekében a 2008/48 irányelv 22. cikkének (3) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az általuk ezen irányelv végrehajtása érdekében elfogadott rendelkezéseket a hitelmegállapodások szövege révén ne lehessen megkerülni.

31 Márpedig a hitel teljes költségének csökkentéséhez fűződő fogyasztói jog tényleges érvényesülése csökkenne, ha a hitel csökkentése kizárólag azon költségek figyelembevételére korlátozódhatna, amelyek a hitelező szerint a hitelmegállapodás időtartamától függnek, mivel – amint arra a főtanácsnok az indítványának 54. pontjában rámutatott – a költségeket és azok megoszlását a bank egyoldalúan határozza meg, és a díjszabásba bizonyos haszonkulcsot is beépíthet.

32 Ezenkívül – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza – a hitel teljes költségének csökkentésére vonatkozó lehetőségnek a hitelmegállapodás időtartamával kifejezetten összefüggő költségekre való korlátozása azzal a kockázattal járna, hogy a fogyasztót a hitelmegállapodás megkötésekor magasabb összegű egyszeri kifizetésekkel terhelnék, ugyanis a hitelezőt ez a korlátozás arra késztethetné, hogy megpróbálja a hitelmegállapodás időtartamától függő költségeket minimálisra csökkenteni.

33 Egyébiránt, amint azt a főtanácsnok indítványának 53. és 55. pontjában hangsúlyozta, a hitelintézetek számára a számlázásuk és belső szervezetük tekintetében rendelkezésre álló mozgástér a gyakorlatban nagyon megnehezíti a fogyasztó vagy a bíróság számára a hitelmegállapodás időtartamához ténylegesen kapcsolódó költségek meghatározását.

34 Hozzá kell tenni, hogy a hitel teljes költsége csökkentésének a hitelmegállapodás időtartamától nem függő költségekre való kiterjesztése nem hozza aránytalanul hátrányos helyzetbe a hitelezőt. Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a hitelező érdekeit figyelembe veszi egyrészt a 2008/48 irányelv 16. cikkének (2) bekezdése – amely jogot biztosít számára a hitel határidő előtti visszafizetéséhez közvetlenül kapcsolódó esetleges költségek ellentételezésére –, másrészt ezen irányelv 16. cikkének (4) bekezdése, amely a tagállamok számára további lehetőséget nyújt arra, hogy a hitelező érdekeinek védelme érdekében az ellentételezés a hitel- és a piaci feltételeknek megfelelő legyen.

35 Végül meg kell állapítani, hogy a hitel határidő előtti visszafizetése esetén a hitelező előre visszakapja a hitelösszeget, amely így adott esetben új hitelmegállapodás megkötését teszi lehetővé.

36 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 16. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a hitel határidő előtti visszafizetése esetén a fogyasztó joga a hitel teljes költségének csökkentésére magában foglalja a fogyasztót terhelő valamennyi költséget.

A költségekről

37 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a hitel határidő előtti visszafizetése esetén a fogyasztó joga a hitel teljes költségének csökkentésére magában foglalja a fogyasztót terhelő valamennyi költséget.

Aláírások